

Garamszentbenedek, bencés templom

2015. január 12. 16:10

Látomásból búcsújáró kegyhely

A garamszentbenedeki bencés templom a közép-európai koragótika egyik legszebb emléke, főkapuja a jáki templom bejáratának szépségével vetekszik. Szlovákia második legnagyobb kolostora az egyik legrégebbi magyar bencés apátság. Az egyházi funkciók mellett török elleni végvár és búcsújáró kegyhelyként is számon tartott ez a titkokkal és legendákkal övezett ódon hangulatú apátsági épület. A templom története

Garamszentbenedek (Hronsky Beòadik) a Garam jobb partján terül el, a bencés apátság temploma már 1075-től áll itt. Az apátság alapításáról szóló legenda Géza fejedelmet említi, aki egy vadászat után a Garam partján megpihelve fényt pillantott meg a túlparton. Látomása során arra az elhatározásra jutott, hogy ezen a helyen Szent Benedek tiszteletére templomot emeltet. A király igen nagyvonalúan adományozott a szerzeteseknek birtokokat, több falut, sőt még aranybányát is.

Háromhajós, **kora gótikus arculatát** Nagy Lajos királyunk idejében nyeri el, ekkor **háromhajóssá terebélyesedik**. Később, a XV. században huszita rongálás következtében komoly renoválásra szorul, ekkor kezdi elveszíteni egyházi jellegét, a XVI. században már a török elleni végvári rendszer csekély helyőrséggel megerősített pontja. Sokat szenvedett a töröktől, 1599-ben fel is gyújtják a portyázó oszmán csapatok. A török, Bethlen Gábor és a császári csapatok egymásnak adják a kulcsot, mégsem az ostromok, hanem egy **1884-es tűzvész** tesz benne akkora károkat, hogy majdnem teljes újjáépítésre szorul. A **Simor János** hercegprímás vezényelte munkák során kerül át innen a híres **garamszentbenedeki úrkoporsó** Esztergomba, mely ma a Keresztény Múzeum féltve őrzött kincse. **A templom látogatása**

A rengeteg viszontagság és tűzvész ellenére a templom még ma is őrzi ódon hangulatát, kora gótikus stílusát. A templomba **a jáki templom** kapujának szépségével vetekedő **főbejáraton** át jutunk. A kora gótika egyik legszebb közép-európai emlékhelyeként nyilvántartott templom déli oldalhajója őrzi a **Szent Vér ereklyét**, melynek 1510-ben külön oltárt építettek. Veronika kendőjének részecskéjét pápai ajándékként Mátyás király közvetítésével nyeri el az apátság, később 1713-ban épül meg az oltár és az ereklye méltó helye, a **Szent Vér-kápolna**. A tabernákulum fölött elhelyezett **Szűz Mária kegyszoborral** együtt fontos búcsújáró helyé vált a hívők számára a kápolna.

Az északi mellékhajó oltárán Szűz Mária, Szent Benedek és Szent Skolasztika **XV. századi szobrai** láthatók. A szentély hálóboltozatának egyik zárókövét **Nagy Lajos címere** díszíti. A bal oldali falon látható **freskók Szent György legendáját** örökítik meg. Figyelemre méltóak még a csodás festett üvegablakok. Az apátság alatt ma is kiterjedt **pincerendszer** húzódik, a templom **sírboltjában** az egykor nagyhatalmú **Koháry** család tagjai nyugszanak. A templom mellett található kőtábla szerint ez a hely **Európa földrajzi központja**.

Gyakorlati tudnivalók**Cím:** Kostol sv. benedikta, Hronsky Beòadik**Megközelítés:** Lévától (Levice) 18 km-re északra fekszik Hronsky Beòadik, Nyitrától 43 km-re keletre az R1-es autópályán. A templomot közvetlenül a főút mellett találjuk.**Nyitva tartás:** jún-szept: H-P 10.00

<http://kirandulastippek.hu/news/article/garamszentbenedek-bences-templom>